

Bruxelles, 11 mai 2026
(OR. en)

9128/26

Dosar interinstituțional:
2025/0412 (NLE)

ENV 488
CLIMA 256
SOC 250
ENER 241
ECOFIN 605
COMPET 557
RECH 215
EDUC 154
CULT 69

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă: Secretariatul General al Consiliului
Destinatar: Delegațiile
Subiect: Recomandarea Consiliului privind Noul Bauhaus european

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor Recomandarea Consiliului privind Noul Bauhaus european, astfel cum a fost adoptată de Consiliu în cadrul celei de a 4171-a reuniuni a sale, care a avut loc la 11 mai 2026.

RECOMANDAREA CONSILIULUI

privind Noul Bauhaus european

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolele 292 și 192,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Noul Bauhaus european (NBE) urmărește să pună în aplicare tranziția curată și Pactul pentru o industrie curată prin proiecte concrete care sprijină transformarea cartierelor și îmbunătățesc viața de zi cu zi prin soluții care combină durabilitatea și prețurile accesibile cu o bună proiectare, cu o arhitectură de înaltă calitate, cu incluziunea și accesibilitatea, consolidând inovarea în ecosistemele industriale pentru a debloca competitivitatea și respectând și promovând în același timp diversitatea locurilor, patrimoniul cultural și diversitatea culturală a Europei. Prin promovarea proceselor de creare în comun cu comunitățile locale, cu părțile interesate și cu întreprinderile, inițiativa promovează soluții adaptate la nevoile societății și ale mediului și sprijinite de o bază largă de cetățeni și care pot fi reproduse și extinse în contexte similare în întreaga UE.

- (2) În 2021, Comisia Europeană a adoptat o comunicare¹ în care sunt prezentate conceptul și obiectivele NBE, care este ghidat de trei valori inseparabile (durabilitate, incluziune și estetică) și de trei principii (implicare pe mai multe niveluri, abordare participativă și transdisciplinaritate).
- (3) Atât Parlamentul European², cât și statele membre ale UE³ și-au arătat sprijinul pentru NBE, iar Comitetul Economic și Social European⁴ și Comitetul European al Regiunilor⁵ au emis avize favorabile cu privire la inițiativă.
- (4) În cinci ani, NBE a creat o comunitate solidă, bazată pe membri⁶, formată din aproape 2 000 de organizații locale și internaționale, de la organizații fără scop lucrativ și entități culturale până la autorități publice și întreprinderi. Peste 700 de proiecte au fost deja sprijinite. În cadrul financiar multianual (CFM) 2021-2027 au fost alocate pentru NBE 1,4 miliarde EUR. Cea mai mare parte a finanțării provine din politica de coeziune (peste 840 de milioane EUR) și din programul Orizont Europa (peste 530 de milioane EUR). Alte programe ale UE (LIFE, Programul privind piața unică, Europa digitală și COSME) contribuie cu aproximativ 26 de milioane EUR.

¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Noul Bauhaus european, [COM\(2021\) 573](#).

² A se vedea Rezoluția Parlamentului European din 14 septembrie 2022 referitoare la noul Bauhaus european, [2021/2255\(INI\)](#). În plus, Parlamentul European a sprijinit inițiativa printr-o acțiune pregătitoare („Platforma de gestionare a cunoștințelor din cadrul noului Bauhaus european”) și un proiect-pilot („Stimularea proiectelor locale și regionale de la nivel local și regional din cadrul noului Bauhaus european”).

³ A se vedea Concluziile Consiliului privind cultura, arhitectura de înaltă calitate și mediul construit ca elemente-cheie ale inițiativei Noul Bauhaus european, [14534/21](#).

⁴ A se vedea <https://www.eesc.europa.eu/ro/our-work/opinions-information-reports/opinions/new-european-bauhaus>.

⁵ A se vedea <https://web.cor.europa.eu/ea/News/Pages/CoR-members-adopt-McCarthy's-opinion-on-the-New-European-Bauhaus.aspx>.

⁶ A se vedea [Community is the core of New European Bauhaus - New European Bauhaus](#) (Comunitatea este nucleul noului Bauhaus european – Noul Bauhaus european).

- (5) În orientările politice pentru Comisia Europeană pentru perioada 2024-2029⁷, NBE face parte din obiectivul general al Comisiei de sprijinire a cetățenilor și de consolidare a societăților noastre și a modelului nostru social, cu scopul de a reuni durabilitatea cu incluziunea și prețurile accesibile și creativitatea cu inovarea. Extinderea comunității NBE ar permite să se facă progrese în vederea realizării acestui obiectiv și ar asigura faptul că părțile interesate relevante pot avea o contribuție efectivă în acest sens.
- (6) Valorile și principiile NBE pot ajuta Europa să se îndrepte spre un viitor mai competitiv, mai circular și mai durabil. Prin integrarea valorilor NBE în strategiile naționale, regionale, locale și urbane existente axate pe mediul construit, statele membre pot transforma tranziția curată și cea digitală în oportunități concrete pentru cetățenii și întreprinderile din întreaga Europă. Prin stimularea cercetării și inovării, a excelenței industriale, a competențelor, a culturii și a creativității, NBE poate contribui la crearea unor lanțuri valorice reziliente și a unor locuri de muncă de înaltă calitate în întreaga Europă, astfel încât tranziția curată să sporească competitivitatea Europei la nivel mondial, dezvoltarea durabilă și autonomia strategică a Europei, menținând în același timp o economie deschisă. Cu toate acestea, această abordare integratoare este în prezent inegală la nivelul Uniunii, ceea ce duce la oportunități inegale pentru părțile interesate și autorități, în special la nivel local. Statele membre se pot baza pe bunele practici existente în materie de guvernare pe mai multe niveluri și transsectorială. Integrarea valorilor și a principiilor NBE în politicile relevante, inclusiv prin politici arhitecturale naționale și instrumente digitale de amenajare a teritoriului, precum și în instrumentele de finanțare la nivel național, regional și local poate sprijini regenerarea transformatoare a cartierelor și consolida structura socială a acestora și poate promova aceste valori și principii pentru mediul construit și sectoarele relevante.

⁷ A se vedea [Prioritățile pentru perioada 2024-2029 – Comisia Europeană](#).

- (7) Statele membre dispun de o serie de instrumente pentru a integra valorile și principiile NBE care promovează un mediu construit durabil, la prețuri accesibile, inclusiv, accesibil, valoros din punct de vedere estetic, de înaltă calitate și adaptat la schimbările climatice în planurile lor de politici pentru renovarea și construcția de clădiri, dezvoltarea teritorială și schimbările climatice, precum și în politicile arhitecturale naționale și în alte planuri și strategii naționale sau ale UE⁸, în conformitate cu competențele naționale și cu structurile de guvernantă pentru dezvoltarea durabilă. Acestea ar putea fi utilizate pentru a sprijini integrarea obiectivelor NBE, printr-o abordare integrată care să evite crearea de structuri paralele, și pentru a promova sinergiile între diferite obiective, cum ar fi eficiența energetică și decarbonizarea, stocarea dioxidului de carbon, reziliența la schimbările climatice, infrastructura verde urbană, economia circulară, mobilitatea durabilă, reziliența în domeniul apei, prețurile accesibile, durabilitatea și accesibilitatea, în special în contextul regenerării cartierelor și al revigorării centrelor locale și urbane, ținând seama, în același timp, de patrimoniul cultural.
- (8) Există o oportunitate clară ca valorile și principiile NBE să promoveze o utilizare mai circulară și mai eficientă a resurselor în mediul construit. Acest lucru subliniază necesitatea unor strategii de amenajare a teritoriului având la bază criteriul suficienței, precum și a unor îmbunătățiri ale eficienței. În prezent, construcția, utilizarea și renovarea clădirilor necesită resurse semnificative de energie și minerale, reprezentând 42 % din consumul total de energie, 35 % din emisiile de gaze cu efect de seră, 50 % din totalul extracției de materiale și 35 % din producția totală de deșeuri a UE⁹. Aceste activități contribuie, de asemenea, la consumul de apă și exacerbează poluarea aerului, a apei și a solului, poluarea fonică, schimbarea destinației terenurilor și degradarea acestora, procesele de deșertificare, impermeabilizarea solului, pierderea biodiversității și extinderea urbană, care trebuie reduse la minimum.

⁸ Cum ar fi Planul european privind locuințele la prețuri accesibile, planurile naționale de renovare a clădirilor, planurile teritoriale pentru o tranziție justă, planurile sociale pentru climă, planurile locale privind încălzirea și răcirea, planurile privind economia circulară și inițiativele precum contractele urbane privind clima, planurile de acțiune privind energia durabilă și clima, Agenda urbană a UE și Agenda UE pentru orașe.

⁹ A se vedea raportul AEM intitulat [*Addressing the environmental and climate footprint of buildings*](#) (Abordarea amprentei de mediu și climatice a clădirilor), 2024.

- (9) Având în vedere obiectivul său de neutralitate climatică până în 2050, UE a adoptat mai multe acte juridice pentru a reduce amprenta de mediu și climatică a clădirilor pe parcursul întregului lor ciclu de viață. Ele sunt completate de o varietate de inițiative de politică fără caracter legislativ, de la metodologii și instrumente de calcul la căi, planuri, strategii și finanțare pentru industrie, printre care se numără documentul intitulat „Sprijinirea abordărilor bazate pe ciclul de viață pentru decarbonizarea clădirilor europene”, publicat de Comisie în martie 2026¹⁰, cadrul comun al indicatorilor principali de durabilitate pentru clădirile de birouri și rezidențiale¹¹ și normele privind alinierea cheltuielilor bugetare ale UE la criteriile principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”¹². Acestea și Strategia UE în domeniul bioeconomiei¹³ contribuie la depășirea barierelor din calea intrării pe piață și sprijină crearea de piețe-lider pentru materialele de construcții cu emisii scăzute de dioxid de carbon, circulare, curate și bazate pe bioresurse și pentru tehnologiile curate, susținând astfel modelele de afaceri durabile, ecosistemele industriale durabile și reziliente, locurile de muncă și crearea de valoare în UE.
- (10) Proiectele NBE consolidează avantajul competitiv și inovator al industriilor construcțiilor, apei și bioeconomiei durabile prin generarea de cunoștințe, crearea de prototipuri și extinderea tehnologiilor pentru o proiectare circulară decarbonizată și cu impact pozitiv asupra naturii, inclusiv cunoștințe autohtone privind coexistența cu natura și optimizarea metodelor de construcție, luarea în considerare a standardelor și reducerea costurilor pentru a crea piețe pentru materiale inovatoare și materiale netoxice, ecologice, durabile și de folosință îndelungată, sprijinind astfel o creștere eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și al costurilor și inovatoare și asigurând în același timp o utilizare durabilă a resurselor naturale limitate.

¹⁰ [Document de lucru al serviciilor Comisiei – Sprijinirea abordărilor bazate pe ciclul de viață pentru decarbonizarea clădirilor europene \[SWD\(2026\) 93 final\]](#).

¹¹ A se vedea [Level\(s\)](#).

¹² A se vedea [Orientări tehnice privind aplicarea principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” în temeiul Fondului social pentru climă – Comisia Europeană și Regulamentul UE privind taxonomia și actele sale delegate](#), care includ dispoziții care vizează reducerea amprentei de mediu a clădirilor.

¹³ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Un cadru strategic pentru o bioeconomie a UE competitivă și durabilă ([COM/2025/960](#)).

- (11) O utilizare mai eficientă și mai circulară a mediului construit – clădiri, peisaje urbane și rurale, spații publice, spații comune, spații și infrastructuri verzi – va sprijini adaptarea parcului imobiliar existent la nevoile oamenilor în ceea ce privește spațiul, conectivitatea și accesibilitatea, inclusiv prin planuri teritoriale digitale, respectând în același timp limitele planetare. Prioritizarea utilizării eficiente a spațiului construit prin renovare sau recondiționare¹⁴, în detrimentul demolării inutile și al construcțiilor noi, precum și a noilor practici sociale, oferă un potențial considerabil de reducere a amprente de mediu și climatice a parcului imobiliar¹⁵, de furnizare de locuințe de înaltă calitate, durabile și la prețuri accesibile pentru toți, de protejare a biodiversității și de restaurare a naturii, de evitare a degradării terenurilor și, dacă este posibil, de încetinire a expansiunii urbane și a impermeabilizării solului, inclusiv prin reutilizarea siturilor dezafectate, de promovare a mobilității durabile, a coeziunii sociale și a acceptării, protejând și integrând în același timp patrimoniul cultural ca element de coeziune economică și socială pentru trai și locuințe. Utilizarea clădirilor vacante, în special în zonele rurale, promovează reactivarea, previne declinul populației și sporește atractivitatea centrelor orașelor.

¹⁴ „Reconstrucționarea” include modificări ale planului spațial sau ale funcției în vederea unei noi utilizări, care nu sunt, de regulă, acoperite de renovare, în conformitate cu [standardele stabilite de Comitetul European de Standardizare \(CEN\)](#).

¹⁵ Pe baza studiilor Comisiei: [Conversion of offices into affordable housing](#) (Convertirea birourilor în locuințe la prețuri accesibile), [Sufficiency in the built sector](#) (Suficiența în sectorul construcțiilor) și cu privire la o utilizare mai eficientă a parcului imobiliar (rezultate la mijlocul anului 2027).

- (12) Comunitățile locale sunt afectate cel mai mult de efectele negative ale pericolelor naturale și legate de climă și ale degradării mediului, cum ar fi frecvența și intensitatea sporită a valurilor de căldură, dilatarea și contractarea argilei, inundațiile, incendiile forestiere sau cutremurele, care sunt exacerbate de interacțiunea cu alți factori ai deșertificării și degradării terenurilor precum geomorfologia, declinul biodiversității și degradarea ecosistemelor, calitatea slabă a aerului, a apei și a solului sau impermeabilizarea solului. Între 2011 și 2021, numărul persoanelor din Europa care trăiau în zone expuse unui risc potențial de inundare prin revărsarea râurilor a crescut cu peste 935 000¹⁶. Extinderea zonelor de contact dintre mediul natural și zonele urbane, în care zone cu așezări umane se găsesc în regiuni cu vegetație sălbatică predispusă la incendii sau în apropierea unor astfel de regiuni, a condus la incendii forestiere mai frecvente și mai periculoase¹⁷. În perioada 2017-2019, în medie, 119 000 de persoane pe an din țările SEE și din Regatul Unit trăiau în zone evaluate ca fiind arse de incendii forestiere¹⁸. Pentru a sprijini reziliența locală și pregătirea pentru situații de criză, standardele pentru adaptarea clădirilor¹⁹ și a zonelor urbane și rurale la schimbările climatice și pentru prevenirea inundațiilor și a incendiilor forestiere și pregătirea pentru acestea, zonele verzi și refacerea ecosistemelor urbane ar putea fi integrate în instrumentele de reglementare și financiare, precum și în programele de formare și educație conexe²⁰ la nivel național, local și regional.
- (13) Infrastructurile „verzi-albastre” sunt esențiale pentru adaptarea la schimbările climatice, biodiversitate și sănătatea publică. Realocarea și reproiectarea spațiului public urban în conformitate cu valorile NBE pot fi sprijinite de concepte integrate de regenerare urbană și de mobilitate urbană durabilă (de exemplu SUMPS) care permit aceste transformări, menținând în același timp accesibilitatea la locuri de muncă, servicii și dotări publice. Străzile, piețele, parcurile și alte spații publice servesc interacțiunii sociale, legăturii cu natura, stării de bine și acțiunilor climatice, nefiind doar coridoare de tranzit. Realocarea ar putea include trasee naturale care conectează zonele urbane și rurale, promovând activitatea fizică și oportunitățile economice în regiunile care se confruntă cu depopularea și consolidând astfel coeziunea socială și dinamismul regional.

¹⁶ A se vedea [raportul AEM privind mediul în Europa](#), 2025.

¹⁷ A se vedea [Forest Fires – Sparking FireSmart policies in the EU](#) (Incendiile forestiere – politici inteligente în materie de incendii în UE).

¹⁸ A se vedea [raportul AEM privind mediul în Europa](#), 2025.

¹⁹ A se vedea [EU-level technical guidance on adapting buildings to climate change](#) (Orientări tehnice la nivelul UE privind adaptarea clădirilor la schimbările climatice).

²⁰ A se vedea [Handbook on urban greening strategies and nature plans](#) (Manualul privind strategiile de înverzire urbană și planurile pentru natură) (2025).

- (14) Politicile UE includ măsuri și instrumente specifice pentru a proteja grupurile defavorizate și marginalizate, în special în ceea ce privește sărăcia energetică și sărăcia în materie de mobilitate, poluarea aerului, efectul de insulă termică urbană, accesul la apă potabilă curată, salubritatea și infrastructura verde și albastră. Proiectele NBE contribuie la echitatea în materie de mediu și climă, consolidând în același timp incluziunea socială, sănătatea publică, echitatea între generații, egalitatea de gen și prevenirea criminalității, inclusiv a violenței bazate pe gen.
- (15) Participarea este un principiu fundamental al NBE. Proiectele sale, finanțarea, instrumentele digitale și consolidarea capacităților sunt exemple bune de promovare, stimulare și sprijin pentru participare și pentru politicile și practicile democrației locale, în special în ceea ce privește proiectarea spațială și urbană și transformarea cartierelor.
- (16) Participarea la procesele de dezvoltare urbană reprezintă o oportunitate semnificativă atât pentru comunități, cât și pentru dezvoltatorii de proiecte. Implicarea autentică și activă a publicului în conceperea și guvernarea proiectelor, inclusiv a persoanelor care sunt afectate de sărăcia energetică sau care sunt defavorizate sau marginalizate în alt mod, consolidează încrederea în sistemele democratice și îmbunătățește modul în care sunt înțelese acestea, menține responsabilitatea democratică, consolidează structura socială și sporește eficacitatea intervențiilor. O astfel de implicare, prin adunări publice și ateliere de proiectare și creare în comun, cu posibilitatea participării politice la nivel local, ancorează proiectele în realitățile locale și previne măsurile pur simbolice, promovând societăți reziliente și incluzive. Pentru dezvoltatorii de proiecte, această participare din partea comunității și a părților interesate poate conduce la accelerarea proceselor de autorizare, la o punere în aplicare mai ușoară a proiectelor și, în cele din urmă, la acceptarea de către comunitate și la reducerea riscurilor.

- (17) Mobilizarea instrumentelor digitale precum setul de instrumente al UE pentru gemenii digitali locali, a platformelor naționale digitale de amenajare a teritoriului și a tehnologiilor emergente precum modelele avansate de inteligență artificială (IA) pentru proiectarea și reconstrucția spațiilor, inclusiv modelele lingvistice de mari dimensiuni adaptate la limbile specifice ale UE, a soluțiilor avansate de inginerie, a registrelor digitale ale clădirilor și a auditurilor digitale anterioare demolării sporește transparența, eficiența și reactivitatea implicării publicului în procesul decizional și în elaborarea politicilor. Consolidarea capacităților operaționale ale autorităților prin intermediul resurselor și platformelor existente, cum ar fi oportunitățile de învățare *inter pares* și sprijinul tehnic, asigură orientări și sprijin eficace în punerea în aplicare a valorilor și principiilor NBE, promovând soluții bazate pe comunitate și sporind reziliența societății.
- (18) Lipsa de competențe în sectorul construcțiilor, în special în ceea ce privește construcțiile circulare și durabile, renovarea și restaurarea, reprezintă o problemă majoră pentru industria construcțiilor. În 2022, Comisia a lansat Academia NBE privind competențele pentru construcții durabile pentru a contribui la un efort mai amplu de accelerare a perfecționării și recalificării lucrătorilor din ecosistemul construcțiilor și pentru a sprijini tranziția sa către tehnologii curate. În actualul CFM, Comisia va extinde Academia NBE și o va dezvolta, astfel încât aceasta să devină infrastructura de bază a NBE pentru valorificarea cunoștințelor, experimentare și inovare în condiții de siguranță și dezvoltarea competențelor. Academia NBE urmărește să faciliteze activitățile de calificare, consolidarea capacităților și inovarea aplicată, valorificând astfel cunoștințele produse în cadrul mecanismului NBE. Academia NBE va dezvolta un Accelerator de investiții NBE pentru a atrage și a facilita alocarea de finanțare privată și mixtă proiectelor NBE inovatoare.
- (19) Declarația de la Davos „Către o cultură a arhitecturii (Baukultur) de foarte bună calitate pentru Europa” recunoaște aspectele culturale ale conservării, planificării și construirii și a instituit o Baukultur (o cultură a arhitecturii și a proiectării) de înaltă calitate ca prioritate politică. Concluziile Consiliului privind cultura, arhitectura de înaltă calitate și mediul construit ca elemente-cheie ale inițiativei Noul Bauhaus european, adoptate la 29-30 noiembrie 2021, au invitat statele membre și Comisia să promoveze o abordare participativă bazată pe cultură și pe calitate a mediului construit și să aplice standarde de înaltă calitate în procesele de planificare, proiectare, construcție, conservare, restaurare, renovare, recondiționare și reutilizare adaptivă.

- (20) Proiectele NBE arată că integrarea artiștilor în mediile tehnologice și științifice duc la colaborări ce atrag o schimbare de paradigmă și care conduc la inovare și la rezultate concrete. Comunicarea Comisiei privind o Busolă pentru cultura Europei, adoptată la 12 noiembrie 2025, confirmă importanța promovării unei culturi comune a arhitecturii și a proiectării și a efectuării de investiții într-un mediu de locuit de înaltă calitate pentru toți prin inițiative precum NBE. Deși rolul artiștilor și al profesioniștilor în domeniul culturii în calitate de factori ai schimbării și inovatori este esențial pentru transpunerea și punerea în aplicare a valorilor NBE pe teren, mobilizarea și accesul lor la finanțare sunt în continuare insuficiente, în special pentru micile organizații, pentru a valorifica pe deplin potențialul viziunilor și al abordărilor lor creative. Eliminarea compartimentării dintre sectoarele și industriile culturale și creative, precum și dintre artă, știință și tehnologie este o provocare care trebuie abordată în continuare prin crearea și sprijinirea mai multor oportunități de colaborare transdisciplinară.
- (21) Începând din 2025, NBE este parțial finanțat prin intermediul propriului instrument de finanțare instituit de planul strategic Orizont Europa 2025-2027 – mecanismul NBE –, conceput pentru a spori impactul și transparența și a simplifica accesul solicitanților. Mecanismul NBE va oferi sprijin financiar și un cadru strategic pentru atingerea obiectivelor NBE până în 2027. Foaia de parcurs a mecanismului NBE prezintă acțiunile și direcțiile strategice pentru perioada 2025-2027²¹. O componentă de cercetare și inovare este dotată cu un buget anual de aproximativ 120 de milioane EUR din actualul program Orizont Europa. O componentă complementară de punere în aplicare, axată pe implementare și pe asistență tehnică, ar urma să mobilizeze un nivel similar de investiții, fiind sprijinită de alte programe ale UE, precum și de statele membre și de surse private. Statele membre adoptă deja valorile și principiile NBE în programele lor de finanțare în diverse moduri, reflectând contextele lor unice, patrimoniul și spiritul lor comunitar. Toate statele membre au inclus NBE în cel puțin unul dintre programele lor din cadrul politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027.

²¹ Foaia de parcurs detaliază bugetul, guvernanta și măsurile-cheie și oferă orientări prin prezentarea modului în care Comisia, în strânsă colaborare cu statele membre și cu părțile interesate din cadrul NBE, va pune în aplicare mecanismul NBE.

(22) De asemenea, proiectele transformatoare trebuie să atragă finanțare privată. Mobilizarea finanțării private și consolidarea cadrelor de finanțare sunt necesare pentru a sprijini decarbonizarea și transformarea circulară a mediului construit, în special renovarea parcului imobiliar existent. În 2024, au fost elaborate Orientările privind investițiile NBE pentru a ajuta investitorii să își alinieze proiectele la valorile și principiile NBE de transformare a mediului construit din Europa. Orientările au fost elaborate în strânsă cooperare între Comisia Europeană și Asistența comună în vederea sprijinirii proiectelor în regiunile europene (JASPERS). Cu sprijinul unui proiect-pilot al Parlamentului European²² și pe baza experienței unor inițiative precum Serviciile de accelerare a dezvoltării întreprinderilor ale CEI – piața CEI și Platforma de prezentare a rezultatelor programului Orizont –, Comisia va lansa un centru de consiliere, o platformă interactivă pentru a facilita stabilirea de contacte între proiectele mici care caută acces la finanțare și investitorii din economia socială, organizațiile filantropice și alți investitori privați și publici, inclusiv instituțiile financiare și investitorii instituționali, în vederea îmbunătățirii bancabilității proiectelor și a pregătirii pentru investiții. Cooperarea cu băncile multilaterale de dezvoltare și cu băncile naționale de promovare poate juca un rol important în mobilizarea capitalului privat și în sprijinirea dezvoltării unor rezerve de investiții pentru proiectele NBE. De asemenea, taxonomia UE²³ îi ajută pe investitori să identifice proiectele de construcție și renovare durabile din punctul de vedere al mediului.

²² *Stimulating Local and Regional New European Bauhaus Grassroots Projects* (Stimularea proiectelor comunitare locale și regionale din cadrul Noului Bauhaus european).

²³ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 (JO L 198, 22.6.2020, p. 13-43, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

(23) Busola NBE²⁴ este cadrul orientativ pentru aplicarea practică a valorilor și principiilor NBE. S-a instituit un Centru NBE pentru rezultate și impact²⁵ cu scopul de a strânge, a analiza și a transmite mai departe învățămintele desprinse, precum și instrumentele și cunoștințele generate de NBE. A fost dezvoltată o metodă de autoevaluare a NBE²⁶ pentru dezvoltatorii de proiect și pentru factorii decizionali, pentru a facilita evaluarea de către aceștia a proiectului în ceea ce privește valorile NBE. De asemenea, Comisia va stabili indicatori-cheie de performanță (ICP) ușor de utilizat pentru a măsura impactul transformator al proiectelor NBE, care să fie asociați, după caz, cu cadrele existente, și va elabora o etichetă NBE pentru a promova vizibilitatea proiectelor NBE, pentru a sprijini statele membre în promovarea proiectelor și practicilor NBE și pentru a facilita integrarea pieței prin furnizarea unui cadru standardizat și a unor criterii funcționale la nivelul UE pentru a sprijini evaluarea proiectelor NBE la nivel național, regional și local. Utilizarea coerentă a acestor instrumente de către statele membre ar trebui să reducă fragmentarea și sarcina administrativă și să promoveze consecvența în ceea ce privește punerea în aplicare, sporind competitivitatea în cadrul pieței interne, precum și identificarea și diseminarea soluțiilor scalabile și reproductibile în întreaga Europă prin inspirarea transnațională și schimbul de bune practici.

²⁴ A se vedea https://new-european-bauhaus.europa.eu/tools-and-resources/use-compass_en.

²⁵ Pus în aplicare prin intermediul temei „HORIZON-MISS-2024-NEB-01-03: Înființarea unui centru al Noului Bauhaus european pentru rezultate și impact” și acțiunea de monitorizare „Centrul NBE – Faza II: înregistrarea de progrese în privința impactului, a gestionării cunoștințelor și a monitorizării rezultatelor”, cea mai recentă în programul de lucru „principal” al programului Orizont Europa pentru perioada 2026-2027, anexa 13 – Mecanismul pentru Noul Bauhaus european.

²⁶ A se vedea https://new-european-bauhaus.europa.eu/tools-and-resources/neb-self-assessment-method_en.

- (24) Împreună cu comunitatea NBE, Comisia Europeană a dezvoltat structuri de sprijin care promovează implicarea și colaborarea. Birourile locale ale NBE sunt grupuri organizate în regim propriu, bazate pe realitatea zonei, formate din membri ai comunității NBE, care contribuie la punerea în aplicare a NBE în mediile locale. Laboratoarele NBE sunt grupurile de reflecție și de acțiune ale inițiativei, înființate de membrii comunității pentru a crea, a realiza prototipuri și a testa în comun instrumentele și soluțiile. Sunt create noi laboratoare pentru a aborda problemele prioritare și va fi înființat un laborator NBE privind locuințele la prețuri accesibile pentru a aduna bune practici privind metode inovatoare, cum ar fi construcțiile în afara amplasamentului sau fabricația aditivă, eficiența spațiului construit și soluțiile locative pentru grupurile defavorizate sau adaptările inovatoare în materie de accesibilitate. Comisia Europeană va institui o Alianță europeană pentru locuințe ca centru de cooperare, învățare reciprocă și schimb de bune practici care să reunească toate nivelurile de guvernare. Această alianță va favoriza sinergiile cu practicienii NBE și cu membrii comunității NBE, inclusiv cu Laboratorul NBE privind locuințele. Se pot găsi sinergii între laboratoarele NBE și inițiativele naționale privind amenajarea digitală a teritoriului și calitatea arhitecturală.
- (25) Coordonarea și guvernanta pe mai multe niveluri a NBE au evoluat în paralel cu inițiativa în sine. În 2021, statele membre au înființat puncte de contact naționale (PCN) pentru a sprijini punerea în aplicare a NBE la nivel național și pentru a coordona domeniile relevante. Odată cu crearea mecanismului NBE, care este instituit de planul strategic Orizont Europa 2025-2027²⁷, au fost instituite, de asemenea, puncte de contact naționale pentru C&I în cadrul NBE. Ambele rețele sunt esențiale pentru pregătirea și punerea în aplicare a mecanismului NBE, abordând împreună atât componentele sale de C&I, cât și pe cele de implementare. De asemenea, a fost creată o rețea dedicată sprijinirii autorităților de management care pun în aplicare NBE în cadrul politicii de coeziune²⁸. Cu toate acestea, coordonarea și sinergiile dintre diferitele rețele trebuie consolidate pentru a se asigura coerența și un impact sporit.

²⁷ A se vedea https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/strategic-plan_en.

²⁸ Comunitatea NBE *inter pares* facilitează schimbul de bune practici și de cunoștințe privind NBE între autoritățile de management și alte organisme relevante:
<https://futurium.ec.europa.eu/en/region-peer-2-peer-communities/new-european-bauhaus>.

- (26) NBE inspiră, de asemenea, țările terțe, iar o colaborare internațională sporită poate încuraja schimburile de cunoștințe și de bune practici. Comisia și delegațiile UE din țările terțe cooperează pentru a promova abordarea NBE în afara UE, în special prin înființarea Centrelor Academiei NBE în afara UE. În special, NBE a oferit sprijin pentru reconstrucția durabilă și favorabilă incluziunii a Ucrainei. Prin intermediul programelor UE precum LIFE, Orizont Europa și Interreg, NBE a permis proiecte precum renovarea circulară a clădirilor *panelka* din Cernigău, inițiativele de utilizare durabilă a terenurilor din cadrul programului Interreg pentru Regiunea Dunării și restaurarea urbană verde în bazinul Mării Negre. Laboratoarele și premiile NBE promovează inovarea și crearea în comun, inclusiv Școala viitorului pentru Ucraina și Laboratorul de infrastructură publică. Părțile interesate și autoritățile ucrainene au manifestat un interes tot mai mare pentru adoptarea unei abordări NBE pentru inițiativele lor de reconstrucție și ar trebui depus mai mult efort pentru a le sprijini. Sprijinul suplimentar din partea Comisiei și a statelor membre ale UE le-ar permite să își accelereze reconstrucția durabilă și incluzivă și să protejeze atât patrimoniul cultural material, cât și cel imaterial, împreună cu comunitățile locale.
- (27) Comisia va monitoriza progresele înregistrate în ceea ce privește NBE, în principal prin schimburi de informații cu punctele de contact naționale pentru NBE. Comisia intenționează să sprijine statele membre în punerea în aplicare a NBE la nivel național și a anunțat acțiuni de sprijin și priorități viitoare în comunicarea Comisiei adoptată la 16 decembrie 2025²⁹. NBE transpune aceste priorități în îmbunătățiri concrete ale vieții de zi cu zi, sprijinind o mai bună proiectare a cartierelor, medii mai sănătoase și spații publice mai incluzive, mai verzi și mai adaptate la schimbările climatice,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE

²⁹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Noul Bauhaus european – de la viziune la punerea sa în aplicare” [COM(2025) 1026].

1. INTEGRAREA VALORILOR ȘI PRINCIPIILOR NBE

- (a) Se recomandă ca statele membre, la nivelurile adecvate de competență și cu respectarea principiului subsidiarității, să integreze valorile și principiile Noului Bauhaus european (NBE) în politicile și instrumentele lor de finanțare relevante legate de cartiere și de mediul construit în general, inclusiv de infrastructură, după caz. Pe baza lecțiilor învățate din proiectele, inițiativele și structurile de guvernare de succes, statele membre sunt încurajate să adopte o abordare strategică față de NBE la nivel național, local și regional, identificând actorii relevanți sau părțile interesate și rețelele care ar trebui implicate;
- (b) Statele membre sunt încurajate să utilizeze și să promoveze instrumentele de sprijin furnizate prin intermediul Academiei NBE, precum și eticheta NBE pentru a încuraja transformarea la prețuri accesibile, durabilă și de înaltă calitate a mediului construit și a altor sectoare, respectând în același timp competențele naționale și diversitatea teritorială, în vederea promovării schimbului de metode, de practici și de abordări inovatoare în întreaga Europă;
- (c) Toate cele trei valori – durabilitatea, incluziunea și estetica – ar trebui luate în considerare într-un mod integrat.

2. CREȘTEREA DURABILITĂȚII MEDIULUI CONSTRUIT

Se recomandă statelor membre:

- (a) să promoveze un mediu construit curat, circular, neutru din punct de vedere climatic, rezilient la schimbările climatice, foarte eficient din punct de vedere energetic și al utilizării apei și cu un impact pozitiv asupra naturii și să sprijine astfel locuințele durabile și la prețuri accesibile, prin:
 - (1) luarea în considerare a utilizării achizițiilor publice ca instrument ce poate fi folosit în mod strategic pentru a promova o arhitectură inovatoare, durabilă, circulară, echitabilă din punct de vedere social și care ține seama de dimensiunea culturală, renovarea și construcția eficientă din punctul de vedere al costurilor a clădirilor, precum și pentru a promova concursuri participative echitabile de urbanism, de peisagistică și de proiectare arhitecturală;

- (2) aplicarea unei abordări privind emisiile de dioxid de carbon pe durata întregului ciclu de viață în ceea ce privește construcția și renovarea clădirilor, în conformitate cu orientările care urmează să fie furnizate de Comisie, măsuri de sprijin³⁰ pentru reducerea eficace a emisiilor de dioxid de carbon generate de sectorul construcțiilor pe durata întregului ciclu de viață, prin intermediul unui cadru și al unei metodologii armonizate la nivelul Uniunii³¹, precum și a amprentei sale de mediu, ținând seama de obiectivele de mediu ale taxonomiei UE;
- (3) prioritizarea, în strategiile sau planurile lor naționale, regionale și locale relevante referitoare la clădiri, a prețurilor accesibile și a durabilității, a economiei circulare, a renovării în locul demolării, după caz, a construcțiilor modulare și reversibile, a performanței energetice și a performanței în ceea ce privește calitatea aerului din încăperi, iluminatul natural și ventilarea, precum și a stocării pe termen lung a dioxidului de carbon și a rezilienței la schimbările climatice, în scopul reducerii impactului asupra biodiversității urbane și a terenurilor, adresându-se în special gospodăriilor defavorizate și acordând prioritate, după caz, calității arhitecturale și performanței în materie de apă;
- (4) promovarea proiectării și a pregătirii noilor clădiri, precum și a celor care fac obiectul unor renovări majore, atunci când acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic, pentru măsurarea și gestionarea inteligentă a calității aerului din încăperi, precum și a apei și a energiei electrice, în special în ceea ce privește consumul cel mai ridicat și utilizările cele mai relevante, asigurând interoperabilitatea cu rețelele energetice, cu scopul de a asigura economii de apă și de energie³², precum și infrastructura necesară pentru o mobilitate durabilă;

³⁰ A se vedea considerentul 11 pentru un exemplu de astfel de măsuri.

³¹ A se vedea Regulamentul delegat (UE) 2025/xxxx al Comisiei de modificare a anexei III la Directiva (UE) 2024/1275 în ceea ce privește cadrul Uniunii pentru calcularea la nivel național a potențialului de încălzire globală pe durata ciclului de viață. C(2025) 8723 - PE/2025/8966.

³² În concordanță cu [Recomandarea Comisiei privind principiile directoare ale „utilizării eficiente a apei înainte de toate”](#).

- (5) revizuirea modului în care stimulentele ar putea favoriza în mod semnificativ calitatea aerului din încăperi, iluminatul natural și ventilarea, precum și reziliența în domeniul apei, eficiența și independența energetică și utilizarea eficientă și suficiența apei, inclusiv reutilizarea apei pluviale;
 - (6) asigurarea continuării utilizării circulare a resurselor în mediul construit, ținând seama de amprenta materiilor sale prime, și reducerea impactului său asupra obiectivelor climatice și de mediu ale Uniunii.
- (b) să dezvolte soluții pentru deblocarea potențialului neexploatat al unei industrii a bioeconomiei competitive, circulare și durabile, sprijinind acceptarea și adoptarea pe piață, precum și buna funcționare a pieței interne pentru crearea de locuri de muncă și creștere economică, în special pentru mediul construit și textile, astfel cum se prevede în Strategia UE în domeniul bioeconomiei, prin:
- (1) luarea în considerare, după caz, a modului în care piețele și taxele oferă stimulente adecvate pentru producția și consumul durabile pentru a sprijini o trecere adecvată de la utilizarea materialelor bazate pe combustibili fosili la materiale circulare bazate pe bioresurse și resurse curate, sprijinind astfel economia circulară;
 - (2) evaluarea modului și a măsurii în care achizițiile publice sunt utilizate pentru a crea oportunități de piață pentru a sprijini arhitectura și construcțiile durabile, bazate pe bioresurse, și tehnologiile și resursele curate, în conformitate cu eforturile în curs ale UE privind simplificarea și raționalizarea³³;

³³ În contextul revizuirii în curs a directivelor UE privind achizițiile publice, o propunere legislativă este prevăzută pentru jumătatea anului 2026.

- (3) identificarea și abordarea barierelor de reglementare și a altor obstacole din calea intrării pe piață a metodelor și materialelor de construcție inovatoare, cum ar fi materialele cu emisii scăzute de dioxid de carbon, durabile și bazate pe bioresurse, construcțiile în afara amplasamentului și fabricația aditivă în construcții, inclusiv echipamentele eficiente din punct de vedere energetic, precum și informarea Comisiei Europene cu privire la fragmentarea pieței cauzată de normele și interpretările naționale divergente și de normele UE contradictorii, prin intermediul Forumului european al autorităților de reglementare și al inovatorilor în domeniul bioeconomiei și al Forumului la nivel înalt în domeniul construcțiilor, asigurându-se totodată că materialele sunt adecvate pentru utilizarea lor preconizată și pentru condițiile în care urmează să fie utilizate prin respectarea standardelor UE relevante³⁴ și a codurilor naționale privind construcțiile.
- (c) să prioritizeze și să stimuleze o utilizare eficientă a mediului construit în deciziile de amenajare a teritoriului și de dezvoltare, în vederea promovării locuințelor sociale și la prețuri accesibile și a infrastructurii urbane verzi, evitând, dacă este posibil, extinderea urbană și concentrarea spațială a sărăciei și prevenind riscurile climatice, precum și în vederea promovării cartierelor incluzive și a revitalizării acestora, ținând seama de clădirile istorice și de patrimoniul cultural, a reutilizării terenurilor industriale abandonate și a soluțiilor pentru o mobilitate publică și privată durabilă, inclusiv în zonele rurale, în special prin:
- (1) cartografierea clădirilor vacante și insuficient utilizate și a adecvării acestora pentru măsuri de suficiență și punerea acestor informații la dispoziția autorităților competente, a actorilor din sectorul construcțiilor și a publicului; stimularea transformării clădirilor vacante în locuințe la prețuri accesibile, durabile și de calitate, prin renovarea, extinderea, recondiționarea, schimbarea utilizării sau adaptarea spațiilor construite la nevoile în continuă evoluție ale gospodăriilor; explorarea potențialului insuficient utilizat al locuințelor în ceea ce privește dezvoltarea urbană durabilă în cartierele rurale prin măsuri de dezvoltare a accesibilității financiare și a conectivității lor, precum și a accesului la acestea;

³⁴ Eurocodurile, precum și specificațiile tehnice armonizate și documentele de evaluare europene în temeiul Regulamentului privind produsele pentru construcții.

- (2) raționalizarea și accelerarea procedurilor de zonare și de autorizare a construirii, acolo unde acest lucru este relevant și fezabil, în special pentru renovarea, extinderea verticală și recondiționarea durabilă a clădirilor, care pot spori oferta de locuințe, inclusiv prin schimbul de bune practici între statele membre;
 - (3) facilitarea dezvoltării de bune practici și planuri NBE, cum ar fi cele privind locuințele reziliente, pe care Comisia le va dezvolta prin intermediul unui catalog digital, precum și cele privind dezvoltarea urbană durabilă.
- (d) să înregistreze progrese în ceea ce privește valorile și principiile NBE, prin promovarea amenajării integrate a teritoriului, pentru a consolida pregătirea pentru situații de criză a cartierelor și a comunităților și reziliența acestora la riscurile pentru sănătate și la dezastrele naturale cauzate de schimbările climatice și de degradarea mediului, precum și la amenințările geopolitice (inclusiv amenințările hibride), în special prin:
- (1) promovarea prevenirii dezastrelor și crizelor, a pregătirii pentru acestea și a restaurării în urma lor, de exemplu gestionarea integrată a incendiilor forestiere, în special în zonele de contact dintre mediul natural și zonele urbane, controlul eroziunii, gestionarea riscurilor de inundații și cutremure, adaptarea la temperaturi extreme și refacerea durabilă a zonelor afectate în cadrul soluțiilor de proiectare spațială și al soluțiilor bazate pe cultură și pe patrimoniul cultural;
 - (2) integrarea soluțiilor bazate pe natură, a restaurării naturii, a soluțiilor bazate pe cultură și pe patrimoniu, a rezilienței în domeniul apei și a conservării terenurilor și biodiversității;
 - (3) promovarea unei proiectări și a unei infrastructuri reziliente în domeniul apei, inclusiv prin soluții bazate pe natură, gestionarea apelor pluviale și măsuri de adaptare împotriva secetelor și a inundațiilor, pentru a proteja sănătatea publică, ecosistemele și caracterul locuibil pe termen lung, în special în zonele rurale și de coastă vulnerabile;
 - (4) consolidarea rezilienței teritoriale la amenințările geopolitice, inclusiv asigurarea fiabilității infrastructurii critice și a continuității funcțiilor locale esențiale, promovând în același timp amenajarea integrată a teritoriului;

- (5) promovarea sensibilizării cu privire la riscuri și a comunicării, precum și a unei abordări proactive în materie de guvernare pentru a îmbunătăți reziliența societății;
- (6) promovarea evaluării distribuției spațiului verde urban și a acoperirii coronamentului în diferite orașe și în alte așezări urbane, analizând modul în care dezvoltarea planificată viitoare va integra în mod activ spațiul verde urban și măsurile cu impact pozitiv asupra naturii în clădirile și infrastructura din diferite localități și regiuni, contribuind astfel la adaptarea la schimbările climatice și la atenuarea acestora, la biodiversitate și la medii mai sănătoase;
- (7) consultarea părților interesate relevante, inclusiv a asigurătorilor, în vederea revizuirii practicilor bazate pe principiul de „a reconstrui la fel” pentru a reflecta condițiile climatice și de mediu în schimbare, conservând în același timp identitățile locale și patrimoniul local;
- (8) explorarea măsurilor din cadrul instrumentelor de finanțare pentru a contribui la atenuarea impactului negativ asupra sănătății cauzat de schimbările climatice și de degradarea mediului, inclusiv de expunerea la căldură, poluarea aerului și a solului, poluarea fonică și luminoasă, precum și de lipsa accesului la zone verzi, acordând o atenție deosebită expunerii disproporționate a populațiilor sensibile și a grupurilor defavorizate;
- (9) încurajarea dezvoltării unor trasee naturale interconectate între localitățile din zonele rurale pentru a promova activitatea fizică, a crea oportunități de recreere și a aborda chestiunea depopulării prin generarea de fluxuri de venituri din turism și evenimente locale, sprijinind astfel dezvoltarea teritorială durabilă și incluzivă.

- (e) să stimuleze utilizarea soluțiilor digitale pentru circularitate și eficiență energetică pentru o tranziție curată competitivă, în special prin:
- (1) promovarea punerii în aplicare a unor instrumente precum pașaportul digital al produsului, certificatele de performanță energetică, autorizațiile de construcție digitale, registrele digitale ale clădirilor, auditurile digitale anterioare demolării și alte soluții digitale pentru urmărirea ciclului de viață al carbonului și a materialelor și promovarea infrastructurilor și instrumentelor digitale comune care sprijină luarea deciziilor bazate pe date în domeniile planificării urbane inteligente, energiei, mobilității și gestionării apei, în sinergie cu programul de politică privind deceniul digital;
 - (2) promovarea principiului „digital încă din momentul conceperii”, care include accesibilitate, interoperabilitate și TIC eficiente din punct de vedere energetic și din punctul de vedere al consumului de apă și al materialelor în planificarea urbană, sprijinind, de asemenea, simplificarea prin intermediul unui set de instrumente digitale care să conțină autorizarea bazată pe modelare, conformitatea cu transformarea normelor în cod informatic (*rule-as-code*) și raportarea unică, respectând în același timp competențele naționale în materie de amenajare a teritoriului și de urbanism.

3. CONSOLIDAREA PARTICIPĂRII, A DEMOCRAȚIEI LOCALE ȘI A INSTRUMENTELOR DIGITALE DE PROIECTARE ÎN COMUN LA DEZVOLTAREA URBANĂ ȘI A CARTIERELOR DURABILE

Se recomandă statelor membre:

- (a) să se bazeze pe Centrul NBE pentru rezultate și impact³⁵ pentru a integra treptat rezultatele proiectelor NBE în perspectivele utilizatorilor privind proiectarea spațială și/sau transformarea spațiilor publice și comune, inclusiv mobilitatea durabilă, și pentru a sprijini și a promova comunitățile conștiente de nevoile în materie de energie, de materiale și de apă, renovarea și inițiativele de partajare a energiei curate conduse de cetățeni, consolidând capacitatea de acțiune a actorilor locali și promovând soluții incluzive și bazate pe comunitate, împreună cu condiții decente pentru a preveni aspectele negative ale gentrificării;

³⁵ Pus în aplicare prin intermediul temei „HORIZON-MISS-2024-NEB-01-03: Înființarea unui centru al Noului Bauhaus european pentru rezultate și impact” și acțiunea de monitorizare „Centrul NBE – Faza II: înregistrarea de progrese în privința impactului, a gestionării cunoștințelor și a monitorizării rezultatelor”, cea mai recentă în Programul de lucru „principal” al programului Orizont Europa pentru perioada 2026-2027, anexa 13 – Mecanismul pentru Noul Bauhaus european.

- (b) să promoveze proiectele și practicile de politică NBE pentru consolidarea democrației locale, a incluziunii și a participării la activitățile de urbanism și la dezvoltarea cartierelor, prin sprijinirea abordărilor inovatoare și cocreative în ceea ce privește implicarea comunității la nivel de cartier, contribuind astfel la punerea în aplicare a Scutului pentru democrație pe teren;
- (c) să încurajeze colaborarea în rețea, inclusiv prin intermediul birourilor locale ale NBE, cu autoritățile locale și actorii relevanți, pentru a consolida reziliența cartierelor, a spori gradul de conștientizare al comunităților și a concepe în comun soluții conduse de comunitate, inclusiv prin utilizarea instrumentelor digitale și a metodologiilor științifice, cum ar fi analiza bazată pe scenarii;
- (d) să se consulte cu persoanele cu dizabilități și cu persoanele în vârstă și să le implice, pentru a sprijini o viață independentă și incluziunea în comunitate, precum și soluții accesibile din faza de proiectare;
- (e) să implice în mod activ tinerii în modelarea unor spații publice și comune incluzive și favorabile tinerilor;
- (f) să promoveze implicarea semnificativă a femeilor și integrarea unei abordări care ia în considerare dimensiunea de gen în proiectarea și dezvoltarea spațiilor publice și a cartierelor, cu scopul de a favoriza apariția unor medii sigure și incluzive;
- (g) să promoveze o abordare favorabilă familiilor în proiectarea și dezvoltarea spațiilor pentru a garanta siguranța, starea de bine și confortul familiilor, consolidând astfel hotărârea familiilor de a alege soluții responsabile din punctul de vedere al mediului;
- (h) să consolideze capacitățile operaționale ale autorităților relevante de a oferi orientări și sprijin eficace pentru a învăța despre valorile și principiile NBE, despre modul de utilizare a instrumentelor NBE și despre orientările privind instrumentele de finanțare ale NBE. În acest scop, să utilizeze oportunitățile existente oferite de Comisia Europeană, cum ar fi:

- (1) soluțiile oferite de setul de instrumente al UE pentru gemenii digitali locali și de gemenii digitali locali pentru reconstrucție;
- (2) Instrumentul de sprijin tehnic (IST)³⁶;
- (3) Schimbul de cooperare în domeniul administrației publice (PACE)³⁷;
- (4) oportunitățile de învățare *inter pares* oferite de:
 - politica de coeziune, în special în cadrul comunității NBE REGIO P2P, pentru schimbul de bune practici și de cunoștințe cu privire la NBE între autoritățile de management și alte organisme relevante și pentru încurajarea investițiilor suplimentare în NBE în cadrul programelor politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027;
 - componenta de consolidare a capacităților a Inițiativei europene privind dezvoltarea urbană, care sprijină orașele și autoritățile de management în integrarea valorilor și principiilor NBE în strategiile de dezvoltare urbană durabilă;
 - acțiunea „Contribuția la punerea în aplicare a mecanismului NBE cu sprijinul punctelor de contact naționale pentru C&I ale NBE din cadrul programului Orizont Europa și al punctelor de contact naționale ale noului Bauhaus european”³⁸;
 - Centrul UE de competențe privind democrația participativă și deliberativă³⁹ și rețeaua sa conexă de centre naționale de referință, precum și platformele și forumurile comune pentru schimbul de bune practici în scopul învățării și al prevenirii eșecurilor.

³⁶ A se vedea [Instrumentul de sprijin tehnic \(IST\)](#).

³⁷ A se vedea [IST 2026 – PACE – Schimb de cooperare în domeniul administrației publice – Sprijin pentru reforme](#).

³⁸ Programul de lucru „principal” pentru perioada 2026-2027 al programului Orizont Europa, anexa 13 – Mecanismul pentru Noul Bauhaus european.

³⁹ [Centrul UE de competențe privind democrația participativă și deliberativă](#).

4. VALORIFICAREA PUTERII TRANSFORMATOARE A EDUCAȚIEI, A FORMĂRII, A ARTELOR ȘI A CULTURII PENTRU TRANZIȚIA CURATĂ

Se recomandă statelor membre:

- (a) să recunoască și să sprijine participarea culturală și contribuția artiștilor, a profesioniștilor din sectoarelor culturale și creative și a experimentelor bazate pe cultură ca motor al inovării, al dezvoltării locale și al gândirii neconvenționale pentru a stimula tranziția curată (în conformitate cu principiile menționate în planurile de lucru ale UE în domeniul culturii, elaborate de Consiliu, și în Busola pentru cultura Europei) și să promoveze oportunitățile NBE în rândul sectoarelor culturale și creative;
- (b) să ia în considerare viitoarea inițiativă a Comisiei de consolidare a Capitalelor Europene ale Culturii, recunoscând sinergiile cu valorile și principiile NBE, după caz;
- (c) să integreze valorile din Declarația de la Davos din 2018, „Către o cultură a arhitecturii (Baukultur) de foarte bună calitate pentru Europa”⁴⁰ pentru a include aspectele culturale ale conservării, ale planificării și ale construirii în strategiile naționale corespunzătoare; să dea curs concluziilor din 2021 ale Consiliului privind „cultura, arhitectura de înaltă calitate și mediul construit ca elemente-cheie ale inițiativei Noul Bauhaus european” prin integrarea valorilor și principiilor NBE în politicile naționale care reglementează arhitectura și mediul construit;
- (d) să promoveze și, dacă este necesar, să recupereze cunoștințele și competențele tradiționale în domeniul meșteșugăresc, în special în ceea ce privește valorificarea și protejarea patrimoniului cultural, și să inspire inovații care pot conecta tehnologiile trecute și actuale și pot implica sectoarele culturale și creative;
- (e) să promoveze Ruta NBE în cadrul DiscoverEU;
- (f) să furnizeze, după caz, informații referitoare la programele de formare și la alte activități educaționale pentru a sensibiliza elevii și studenții cu privire la valorile și principiile NBE.

⁴⁰ A se vedea <https://davosdeclaration2018.ch/en/>.

5. ÎMBUNĂTĂȚIREA CUNOȘTINȚELOR, A CAPACITĂȚILOR DE INOVARE ȘI A COMPETENȚELOR PRIN INTERMEDIUL INSTRUMENTELOR ȘI INIȚIATIVELOR ACADEMIEI NBE

Statele membre sunt încurajate:

- (a) acolo unde este cazul, să faciliteze adoptarea cunoștințelor, a instrumentelor de inovare și a programelor de educație și formare dezvoltate prin intermediul Academiei NBE sau a altor instrumente finanțate de UE, cum ar fi alianțele universităților europene, pentru a sprijini tranziția către un ecosistem durabil al construcțiilor și soluții curate, precum și, după caz, extinderea prezenței Centrelor Academiei NBE în toate statele membre după ce se evaluează dacă acest lucru este relevant sau nu pentru părțile interesate;
- (b) atunci când este cazul, să impulsioneze cercetarea și colaborarea academică în cadrul NBE și colaborarea între studenți din diverse domenii relevante pentru mediile construite și naturale, pe baza unei abordări interdisciplinare, stimulând științele sociale și umaniste, precum și cunoștințele nonformale;
- (c) acolo unde este posibil, să sprijine Comisia în cartografierea proiectelor NBE puse în aplicare prin diferite instrumente de finanțare ale UE, naționale, locale sau regionale – inclusiv a celor care fac obiectul gestiunii partajate – și în schimbul de bune practici și, acolo unde este posibil, să sprijine Comisia în elaborarea indicatorilor-cheie de performanță pentru măsurarea impactului transformățional al proiectelor NBE și a beneficiilor acestora pentru creșterea durabilă și prosperitate și să îi integreze, după caz, în politicile și activitățile lor;
- (d) să ia în considerare integrarea valorilor și principiilor NBE în elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor naționale și regionale care abordează lacunele în materie de competențe, precum și în parteneriatele la scară largă și regionale în materie de competențe din cadrul Pactului pentru competențe, în special în Parteneriatul la scară largă în domeniul construcțiilor;
- (e) atunci când este cazul, să sprijine și să promoveze educația și formarea profesională (EFP) relevante pentru NBE, precum și programele de recalificare și perfecționare, în special cele deja dezvoltate prin intermediul EIT și Erasmus+;
- (f) să promoveze amenajarea integrată a teritoriului și pregătirea pentru situații de criză prin consolidarea capacităților cu toate autoritățile competente și, după caz, să ia în considerare module de formare pentru învățământul superior și formarea profesională.

6. CREȘTEREA GRADULUI DE CONȘTIENTIZARE ȘI DE IMPLICARE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE NBE ȘI COMUNITATEA SA

Statele membre sunt încurajate:

- (a) să țină seama, atunci când sprijină proiecte, de eticheta NBE care urmează să fie dezvoltată și testată de Comisia Europeană;
- (b) să sprijine Comisia în eforturile sale de extindere și diversificare a comunității NBE și să colaboreze cu membrii comunității NBE din țara lor pentru a înțelege și a sprijini nevoile și propunerile lor și, după caz, pentru a crea sinergii, inclusiv cu activitățile naționale și regionale relevante, inclusiv prin creșterea gradului de conștientizare cu privire la inițiativa NBE și la oportunitățile acesteia pentru mediul academic, profesioniști, inclusiv asociații profesionale, industrie, societatea civilă și autoritățile publice;
- (c) să dezvolte, acolo unde este posibil, premii naționale NBE sau categorii NBE în cadrul premiilor naționale relevante, în sinergie cu premiile NBE ale UE;
- (d) să crească gradul de conștientizare cu privire la Festivalul bienal al NBE și să încurajeze participarea părților interesate relevante din statele membre la acesta, precum și să promoveze organizarea de evenimente-satelit naționale, regionale sau locale în toate statele membre.

7. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA FINANȚARE ȘI INVESTIȚII

Statele membre sunt încurajate:

- (a) să ia în considerare mecanismul NBE atât pentru componentele sale de C&I, cât și pentru cele de implementare prin creșterea gradului de conștientizare în rândul tuturor părților interesate relevante și al potențialilor beneficiari, prin sprijinirea participării acestora și prin furnizarea de feedback Comisiei cu privire la modalitățile de îmbunătățire a mecanismului; să aibă în vedere și să discute în continuare cu toate părțile interesate relevante, inclusiv cu Comisia, despre o eventuală finanțare durabilă pentru NBE;
- (b) să îndeplinească angajamentele de punere în aplicare a NBE în programele politicii de coeziune. Acest lucru poate fi realizat prin lansarea unor cereri concrete de propuneri pentru punerea în aplicare a NBE în domeniile de politică relevante, în conformitate cu recenta evaluare la jumătatea perioadei, inclusiv prin maximizarea investițiilor private prin intermediul instrumentului financiar al modelului de dezvoltare teritorială al NBE (MDT NBE); să exploateze programele politicii de coeziune, în special, pentru a dezvolta un program-pilot emblematic NBE în fiecare stat membru;

- (c) să promoveze mobilizarea de investiții private în proiectele NBE, inclusiv prin utilizarea instrumentelor financiare, cum ar fi garanțiile, finanțarea mixtă, împrumuturile concesionale și mecanismele de partajare a riscurilor, după caz;
- (d) să încurajeze cooperarea cu băncile multilaterale de dezvoltare, cu băncile naționale de promovare și cu instituțiile financiare pentru a îmbunătăți pregătirea proiectelor, a mobiliza capitalul privat și a sprijini implementarea soluțiilor de finanțare a tranziției.

8. ASIGURAREA UNEI GUVERNANȚE EFICACE PE MAI MULTE NIVELURI A NBE ȘI A UNUI ROL CENTRAL AL PUNCTELOR DE CONTACT NAȚIONALE ALE NBE

Se recomandă statelor membre:

- (a) să promoveze, pe baza Orientărilor pentru punctele de contact naționale elaborate în 2025, rolul de coordonare și de sprijinire a punctelor de contact naționale (PCN) ale NBE în guvernanta NBE la nivel național, continuând cooperarea cu toate ministerele relevante și cu mecanismele de coordonare existente, și să sprijine capacitatea acestora, în sinergie cu viitoarea Alianță a UE pentru locuințe, pentru a asigura coerența și integrarea abordării NBE; să clarifice, împreună cu Comisia, definiția sarcinilor principale pentru punctele de contact naționale ale NBE și să definească rolurile suplimentare specifice fiecărei țări, dacă este necesar; să ia în considerare continuarea practicii de a organiza o reuniune între punctele de contact naționale ale NBE, în asociere cu adunările relevante;
- (b) să promoveze guvernanta transsectorială și pe mai multe niveluri pentru NBE la nivel național, pe baza bunelor practici existente, prin coordonarea și integrarea valorilor și principiilor NBE în planificarea și punerea în aplicare a inițiativelor de finanțare și de politică relevante pentru NBE; să faciliteze coordonarea și colaborarea dintre punctele de contact naționale ale NBE și alte rețele relevante, în special între punctele de contact naționale pentru C&I ale NBE din cadrul programului Orizont Europa (2021-2027), punctele naționale de contact din cadrul programului LIFE, parteneriatele relevante din cadrul programului Orizont Europa și autoritățile de management pentru politica de coeziune;

- (c) să promoveze abordarea și instrumentele NBE în schimburile lor internaționale relevante, cum ar fi în cadrul programelor, agențiilor și inițiativelor relevante ale Organizației Națiunilor Unite, precum și cu țările terțe, și să se asigure că NBE contribuie la punerea în aplicare a obiectivelor și angajamentelor internaționale relevante⁴¹; să sprijine, în special, reconstrucția durabilă și incluzivă a Ucrainei prin proiecte-pilot și proiecte demonstrative – de exemplu pentru școli, spații publice, protecția patrimoniului cultural și natural și reconstrucția circulară –, crearea și schimbul de cunoștințe, precum și consolidarea viitorului Centru al Academiei NBE din Ucraina ca centru de competență și sprijin pentru părțile interesate și autoritățile locale pentru consolidarea capacităților și schimbul de soluții inovatoare reproductibile.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*

⁴¹ În special ODD 11 și Rezoluția 2/6 a UN-Habitat privind localizarea ODD și Rezoluția 7/2 a UNEP privind promovarea unor soluții durabile prin sport pentru o planetă rezilientă în urbanismul durabil și incluzivă.